צו: חלק פרק אחד עשר סנהדרין

תורה אור

1. וַיִּתְפְּשׂוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה וַיְדַבְּרוּ אִתּוֹ מִשְׁפָּט: מלכים ב כה ו
2. וְעָתָה פְּתוֹחִיָּה יָחֵד בְּכִשֵּׁל וּבִילֶפֶת יַהֲלֻמוּן: תהלים עד ו
3. יוֹדֵעַ בַּמִּגְדָּא לְמַעְלָה בְּסִבְכֵי עֹז קַרְדֻּמּוֹת: תהלים עד ה
4. סֶלָה כֹּל אֹבְיְרֵי אַדְנִי בְּקִרְבִּי קָרָא עָלַי מוֹעֵד לִשְׁבֹּר בְּחוּרַי גַּת דָּרַךְ אַדְנִי לִבְתוּלַת בַּת יְהוּדָה: איכה א טו
5. קְחִי רֵחַיִם וּטְחֲנִי קָמַח גְּלִי צַמָּתֵךְ חֶשְׁפִּי שֹׁבֶל גְּלִי שׁוֹק עִבְרִי נְהָרוֹת: ישעיהו מז ב
6. רִפְינוּ אֶת בָּבֶל וְלֹא נִרְפָּתָה עִזְבוּהָ וְנֵלֵךְ אִישׁ לְאַרְצוֹ כִּי נָגַע אֶל הַשָּׁמַיִם מִשְׁפָּטָהּ וְנִשָּׂא עַד שְׁחָקִים: ירמיהו נא ט
7. כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ הָלַךְ בְּדֶרֶךְ מֵרָחוֹק: משלי ז יט
8. יֵי אִישׁ מִלְחָמָה יֵי שְׁמוֹ: שמות טו ג
9. צְרוֹר הַכֶּסֶף לָקַח בְּיָדוֹ לְיוֹם הַכִּסֵּא יָבֹא בֵיתוֹ: משלי ז כ
10. וְאֶכְרְכָה לִּי בְּחֲמִשָּׁה עָשָׂר כֶּסֶף וְחֹמֶר שְׂעֹרִים וּלְתֶךְ שְׂעֹרִים: הושע ג ב
11. חִקְעוּ בְּחוֹרֵשׁ שׁוֹפָר בְּכִסֵּה לְיוֹם חַגֵּנוּ: תהלים פא ד
12. שִׁלְחוּ כֹר מִשֹּׁל אֶרֶץ מִסֶּלַע מִדְבָּרָה אֶל הַר בַּת צִיּוֹן: ישעיהו טז א
13. בָּעֵת הַהִיא נְאֻם יֵי יוֹצִיאוּ אֶת עַצְמוֹת מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת עַצְמוֹת שָׂרָיו וְאֶת עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים וְאֶת עַצְמוֹת הַנְּבִיאִים וְאֶת עַצְמוֹת יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם מִקְּבָרֵיהֶם: ירמיהו ח א
14. בְּיוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סֻכַּת דָּוִיד הַנֹּפֶלֶת וְגָדַרְתִּי אֶת פִּרְצֵיהֶן וְהֲרֻסֹתָיו אָקִים וּבְנִיתִיהָ כִּימֵי עוֹלָם: עמוס ט יא

ומי סליק כו' והא כתיב. בהיא פרשתא ויעלו לדקיה אל המלך רבלתה אלמא ברבלה הוה: **זו אנטוכיא.** ואנטוכיא קיימא לן[1] דאיהי מאדר ישראל: **דמות דיוקנו.** של נבוכד נצר: **חקוקה לו על מרכבתו.** של נבוזר אדן ודומה לו כמו שעומד לפניו ולכך כתיב בא נבוכד נצר והיינו כבוד: **טעין אלף מאה כודריים.** משאוי שלש מאות פרדות: **נרגא דפרזלא.** פטישי ברזל: **דשליט כפרזלא.** ברזל חדוד הקולף ברזל אחר: **כלעפיהו.** לא גליעה ממש אלא שיכרם שהיו מתפוצצין הפטישים בהכותם בשער לשברה: **פתוחה יחד.** משמע על פתח אחד הלמו כל הכשילים וכילפות יחד ולא הועיל כלום: **שוור בר שוור.** דולג בר דולג קום וכבש ירושלים לנבוזר אדן קאמר. ל"א שוור בר שוור מדלג בר מדלג קפצת פעם אחת עם קנחריב ועכשיו פעם שניה: **כקופא.** מגג הפעים ולא מחודו כמו קופא דמחטא (ג"מ דף לח:): **יודע כמכיה למעלה.** תפלה היא. יודע לפניך אותו סבך עץ קרדומות ששבר בו את ירושלים כאילו הכיאו למעלה בכפה הכבוד: **נבה היכלא.** וכקם לעלות לרקיע: **דרכו כיה מן שמיא.** והשפילוהו: **זחה דעתיה.** מתגאה על שהיה מצליח: **עמא קטילא.** שכבר נגזר עליהם על כך: **וטחני קמח.** וטחני חטים לא נאמר אלא קמח שאין לריך טחינה: **למסך.** מקום שהקלעים לומתין בלד הרחם: **שוכל.** קלע הרחם שדומין לשבלים: **גלי שוק עברי נהרות.** פורענות זה היה הקב"ה אומר לישראל לכו וטחני קמח כלומר טחוניה אתם כבר לקמת ותחזו ותטחן עליין תגלי קלעי רחמיכם ושוקיכם ותלכו בגלות: **אייתו לי ואינסי.** ואנסה אם דם בהמות הוא: **כפי ולא אידמי.** שחט בהמות ולא אידמי הדם: **פרעפא.** שטר לוואה: **ואיפגייר.** נתחרלף: **גר פושב.** שלא קבל עליו אחר מלות וקבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים: **של אוהו רשע.** נבוכד נצר: **רפינו ולא נרפפה.** שהיה הקב"ה מבקש לרפאותו להכניס מבני בניו תחת כנפי השכינה: **אלו נהרות בבל.** שהם רעים לשתות: **לנייפא דבבל.** דקלים מרים הם שעומדים בנהרות. ל"א ליעווייתא דבבל דקלים רעים של נהרות בבל שאין טשאים פירות לפי שהמים רעים הן לגדל פירות בסוטה (דף מו:) אמרי' קושטא הוא דאמריתו הני ליעווייתא דבבל מעשת ימי כראשית אתיתנהו ונהר שתתת הני ליעווייתא מי מרים ניהו: **שיבבי.** שבבים: **פוק הא.** לא ממקומך ובא אל ארץ ישראל ותכבשנה: **כי אין האיש.** מקרא הוא במשלי: **בקריבא הוא.** בקרוב הוא ויבא בעת דוחקם. לפי דרכו של מקרא זה שהם שלחו לו שומעים אנו שהוא אוכל מילתא דהוה אמרי ליה הוה מעיב דבר זה: **צרור הכסף לקח בידו.** לדיקים שבהן מתו: **ואכרה לי בחמשה עשר כסף.** פדיתי אותה במלרים בע"ו בגיסן: **כסף ותומר שעורים ולתך שעורים.** בזכות לדיקים שנקרלו כסף תומר שעורים שלשים שאין ולתך חמשה עשר שאין אלו ארבעים וחמשה לדיקים שהעולם מתקיים עליהם בחולין פרק גיד הנשה (דף לב.) פעמים ששלשים כאן וט"ו בארץ ישראל ופעמים שט"ו כאן ושלשים בארץ ישראל * ובמסכת חולין איכא דקא מפרש האי קרא בלדיקיא אמרי אין כסף אלא לדיקים וכן הוא אומר צרור הכסף לקח בידו: **ככר קבע לכם זמן.** שלא יבא עד ע' שנה שתשלים גלות בבל: **מחלנא ומטרא.** מחמת שלגים ומטרים: **הא אשינא דטורי.** בא דרך מחתית ההרים והנהרים יגיעו עליך מן השלגים ומן המטרים: **שלחו כר מושל ארץ.** שלחו שלים אל נבוכד נצר שהיה מושל בארץ שיבא אל הר בת ציון דרך הסלעים וההרים: **ליתי לי דוכתא.** לא יהיה לי מקום שביב לירושלים שעוכל אני ומיילי ליתב במקום מכוסה מפני הגשמים: **קבריהם של ישראל.** מערות שלהן שביב לירושלים ובהן אתה ומיילותיך יכולין ליתב: **יוליאו את עצמות מלכי יהודה.** שעתידים להשליך מן הקברים העלמות שבקברים שנאמר בעת ההיא וגו': **אימא אתי כר נפלי.** אילי דאמרינן לרור הכסף לקח בידו שנתמעטו הלדיקים קא מייבי הא נמי במשיח וקאמר' תלמידים מתמעטין ואילי דאמרי' ותהי האמת נעדרת אייתי הא דהוה אמרא דשמיה קושטא: את

ומי סליק נבוכד נצר לירושלים והכתיב [1]ויעלו אותו אל מלך בבל רבלתה ואמר ר' אבהו זו אנטוכיא רב חסדא ורב יצחק בר אבודימי חד אמר דמות דיוקנו היתה חקוקה לו על מרכבתו וחד אמר אימה יתירה היתה לו ממנו ודומה כמי שעומד לפניו אמר רבא טעין [2]תלת מאה כודרנייתא נרגא דפרזלא דשליט בפרזלא שדר ליה נבוכד נצר לנבוזראדן כולהו בלעתינהו חד דשא דירושלם שנאמר [3]פתוחיה יחד בכשיל וכילפות יהלומון בעי למיהדר אמר מסתפינא דלא ליעבדו בי כי היכי דעבדו בסנחריב נפקא קלא ואמר שוור בר שוור נבוזר אדן שוור דמטא זימנא דמקדשא חריב והיכלא מיקלי פש ליה חד נרגא אתא מחייה בקופא ואיפתח שנאמר [4]יודע כמביא למעלה בסבך עץ קרדומות הוה קטיל ואזל עד דמטא להיכלא אדליק ביה נורא גבה היכלא דרכו ביה מן שמיא שנאמר [4]גת דרך ה' לבתולת בת יהודה קא זיחא דעתיה נפקא בת קלא ואמרה ליה עמא קטילא קטלת היכלא קליא קלית קימחא טחינא טחינת שנאמר [5]קחי רחים וטחני קמח גלי צמתך חשפי שובל גלי שוק עברי נהרות חטים לא נאמר אלא קמח [6]חזא דמיה דזכריה דהוה קא רתח אמר להו מאי האי אמרו ליה דם זבחים הוא דאישתפיך אמר להו אייתי ואנסי אי מדמו כסי ולא אידמו אמר להו גלו לי ואי לא סריקנא לכו לבשרייכו במסריקא דפרזלא אמרו ליה האי כהן ונביא הוא דאינבי להו לישראל בחורבנא דירושלם וקטלוהו אמר להו אנא מפייסנא ליה אייתי רבנן קטיל עילויה ולא נח אייתי דרדקי דבי רב קטיל עילויה ולא נח אייתי פרחי כהונה קטיל עילויה ולא נח עד די קטל עילויה תשעין וארבעה ריבוא ולא נח קרב לגביה אמר זכריה זכריה טובים שבהן איבדתים ניחא לך דאיקטלינהו לכולהו מיד נח הרהר תשובה בדעתיה אמר מה הם שלא איבדו אלא נפש אחת כך ההוא גברא מה תיהוי עליה ערק שדר פורטיתא לביתיה ואיתנייר תנו רבנן [7]נעמן גר תושב היה נבוזר אדן גר צדק היה מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים מבני בניו של סנחריב לימדו תורה ברבים ומאן נינהו שמעיה ואבטליון מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק ואף מבני בניו של אותו רשע ביקש הקב"ה להכניסן תחת כנפי השכינה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם מי שהחריב את ביתך ושרף את היכלך תכנים תחת כנפי השכינה היינו דכתיב [8]רפינו [9] את בבל ולא נרפתה עולא אמר זה נבוכד נצר רבי שמואל בר נחמני אמר אלו נהרות בבל ותרגמה דציניתא [10](צרידתא) דבבלאי אמר עולא [11]עמון ומואב שיבבי בישי דירושלם הוו כיון דשמעינהו לנביאי דקא מיתנבאי לחורבנא דירושלם שלחו לנבוכד נצר פוק ותא אמר מסתפינא דלא ליעבדו לי כדעבדו בקמאי שלחו ליה [7]כי אין האיש בביתו [א] הלך בדרך מרחוק [12]ואין איש אלא הקדוש ברוך הוא שנאמר [8]ה' איש מלחמה שלח להו בקריבא הוא ואתי שלחו ליה הלך בדרך מרחוק שלח להו אית לן צדיקי דבעו רחמי ומייתו ליה שלחו ליה [9]צרור הכסף לקח בידו ואין כסף אלא צדיקים שנאמר [10]ואכרה לי בחמשה עשר כסף וחומר שעורים ולתך שעורים שלח להו הדרי רשיעי בתשובה ובעו רחמי ומייתו ליה שלחו ליה כבר קבע להן זמן שנאמר ליום הכסא יבא (ל)ביתו אין כסא אלא זמן שנאמר [11]בכסה ליום חגנו שלח להו סיתוא הוא ולא מצינא דאתי מתלגא וממיטרא שלחו ליה תא אשינא דטורא שנאמר [12]שלחו כר מושל ארץ מסלע מדברה אל הר בת ציון שלח להו אי אתינא לית לי דוכתא דיתיבנא ביה שלחו ליה קברות שלהם מעולין מפלטירין שלך דכתיב [13]בעת ההיא נאום ה' יוציאו את עצמות מלכי יהודה ואת עצמות שריו ואת עצמות הכהנים ואת עצמות הנביאים ואת עצמות יושבי ירושלים מקבריהם ושטחום לשמש ולירח ולכל צבא השמים אשר אהבום ואשר עבדום ואשר הלכו אחריהם אמר ליה רב יצחק מי שמיע לך אימת אתי בר נפלי אמר ליה מאן בר נפלי א"ל משיח משיח בר נפלי קרית ליה א"ל אין דכתיב [14]ביום ההוא אקים את

מסורת הש"ס

א) [עי' פירוש רש"י ופסחים קיט. ד"ה אלא עלמה מלומה]. ב) ניטין מז: ע"ש. ג) [סם ע"ש]. ד) בקרא רפאנו. ה) [בע"י ליתא וכ"מ מפי' רש"י דלא גריס ליה]. ו) [סוטה מב: מה. לעיל לב.]. ז) [ניטין מד:].

גליון הש"ם

גמ' עבור ובראב כו'. עי' כר"ש פ"ד מ"ד דיקים: רש"י ד"ה כבסה וכו'. וכעין זה לעיל לג ע"ב ובנרכות דף כו ע"ב [תוס' ד"ה ואין שיחקו]:

הגהות הגר"א

[א] גמ' הלך בדרך מרחוק. נמחק:

מוסף רש"י

תלת מאה. לאו דוקא, וכן כל שאם מאות שבש"ם (ר"ה ב"ם עפחים קיט.), דזכריה. בן יהוידע הכהן, שהרגוהו שרי יהודה במצות יואש כשהתחוו לו ליואש (דה"ב כד) ועשאוהו אליה והרגוהו בעזרה (ג"מ ז:), פורטיתא. שטר לוואה שפרע מה תהא על נכסיו (שם). בר תושב. שלא קיבל עליו אחר מצות אלא ע"ז, שנאמר (מ"ב ה) כי לא יעשה עוד עבדך וגו' (שם). צרור הכסף לקח בידו. לדיקים שבהם המיתם (חולין צב.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com